

LÄNSSTYRELSENS I GÖTEBORGS
OCH BOHUS LÄN resolution i nedan
omförmälda ärende.Given Göteborg i landskansliet den 5
februari 1964.

I en till länsstyrelsen den 5 juli 1963 inkommen skrift har Stiftelsen för Västsvenska Fritidsområden, Göteborg, här nedan benämnd stiftelsen, hemställt, att länsstyrelsen ville med stöd av § 5 naturskyddslagen såsom naturminne fridlysa fastigheterna Näverkärr 1², 1³ och 1⁴ i Bro socken, av Stångenäs kommun. Till stöd för framställningen har åberopats ett mellan stiftelsen, å ena, och ägaren till nämnda fastigheter Signe Benjour, Näverkärr, å andra sidan, den 10 och 20 juni 1963 dagtecknat avtal, varigenom fastighetsägaren mot viss ersättning för värdeminskning och intrång å fastigheterna medgivit, dels att fastigheterna finge fridlysas som naturminne dels ock att fridlysningsföreskrifterna finge givas visst, i avtalet närmare angivet innehåll. Vidare har till belysande av fastigheternas värde som naturminne vid skiften fogats ett särtryck av docenten Magnus Fries' artikel i Föreningens för dendrologi och parkvård årsbok Lustgården 1946. Slutligen har stiftelsen hemställt, att länsstyrelsen ville förordna docenten Fries såsom sakkunnig beträffande vården av skogsbestånden å fastigheterna.

Yttranden i ärendet ha avgivits av Svenska Naturskyddsföreningen, Samfundet för hembygdsvård och Kungl. Vetenskapsakademiens naturskyddskommitté samt kommunalnämnden i Stångenäs kommun.

Länsstyrelsen har genom kungörelse den 28 oktober 1965 som införts i tidningarna Bohusläningen och Kuriren, förelagt dem, som hade något att erinra mot framställningen eller som ville göra anspråk på ersättning eller fordra inlösen av fastighet, att göra anmälan därom till länsstyrelsen. Någon anmälan har icke inom föreskriven tid hit inkommit.

Av till handlingarna i ärendet hörande gravationsbevis inhämtas bl.a.,

att Anna Signe Benjour, född Johansson, är ägare till fastigheterna Näverkärr 1² och 1³ i Bro socken enligt lagfarter, meddelade den 5 oktober 1922, § 117, å 2767/11640 mantal och den 22 oktober 1952, nr 800 1/2, å 2767/58320 mantal av Näverkärr 1², samt den 22 oktober 1952, nr 789 b, å 2767/116640 mantal, nr 799, å 2767/116640 mantal och nr 800, å 2767/116640 mantal av Näverkärr 1³. Vidare inhämtas beträffande Näverkärr 1⁴ samma socken, att fastigheten senast lagfarits för Elin Sofia Göransson den 1 september 1884, § 15, samt att den 6 juni 1945 antecknats, att Karl Benjour och hans hustru Signe Benjour erhållit stämning till häradsrättens sammanträde den 29 augusti 1945 å Elon Ohlsson och Ingvald Olausson med yrkande om inlösen av Näverkärr jämlikt lagen den 22 december 1945 om förköpsrätt.

I förenämnda mål om förköpsrätt har Sunnervikens domsagas häradsrätt i dom den 27 juni 1946 yttrat bl.a. Från den 24 mars 1924 hava fastigheterna Näverkärr 1⁴ och 2/30 av Ed

Ödegården 2¹ i Bro socken brukats av makarna Benjour. Genom köpeavtal den 21 juli 1934 har John Nordström förvärvat fastigheterna av Signe Benjour m.fl. såsom dödsbodelägare efter Elin Göransson. Makarna Nordström ha i köpekontrakt den 6 augusti 1944 sålt fastigheterna till Ohlsson och Olausson för en köpeskilling av 5.500 kronor, varav 2.000 kronor guldits. Enär makarna Benjour sålunda ägde åtnjuta förköpsrätt, prövade häradsrätten lagligt förklara makarna Benjour berättigade att till ett pris av 5.500 kronor lösa till sig fastigheterna. Häradsrätten utsatte den 1 oktober 1946 som den dag, då arrendeavtalet skulle upphöra att gälla, fastigheterna anses övergå i makarna Benjourns ägo och köpeskillingen sist utgivas. Kungl. Maj:ts och Rikets Göta hovrätt har enligt utdrag av dom den 22 november 1946, vilken dom numera vunnit laga kraft, icke gjort annan ändring i häradsrättens dom än att den 14 mars 1947 utsatts som den dag, då arrendeavtalet skulle upphöra att gälla, fastigheterna anses övergå i makarna Benjourns ägo och köpeskillingen sist utgivas.

Av ett den 15 maj 1963 utav advokaten Henry Friberg, Uddevalla, utfärdat intyg framgår, att han vid nämnda rättegång varit ombud för såväl Ohlsson och Olausson som makarna Nordström, samt att makarna Benjourns ombud/advokaten Erik Kirudd i Vänersborg den 10 mars 1947 inom föreskriven tid till Friberg erlagt i domen bestämd köpeskilling, vilken därefter av Friberg redovisats till hans huvudmän.

Slutligen inhämtas av gravationsbevisen, att Näverkärr 1² och 1³ gemensamt besväras dels av två däri och i 14/45 av Ed Ödegård 2¹ den 22 oktober 1952, nr 1400, och den 26 januari 1955, nr 129, till säkerhet för 16.000 kronor och 9.500 kronor jämte ränta och rättsbevakningskostnader meddelade inteckningar dels ock av en däri och 13/15 av Ed Ödegård 2³ den 2 januari 1958, nr 1, till säkerhet för 2.000 kronor jämte ränta och rättsbevakningskostnader meddelad inteckning, samt att Näverkärr 1⁴ icke besväras av någon inteckning. Västra Sveriges Centralkassa för jordbrukskredit har med hänsyn till bestämmelserna i 30 § naturskyddslagen i en den 13 augusti 1963 dagtecknad till stiftelsen ställd, sedermera hit överlämnad skrift i egenskap av innehavare av ovannämnda tre inteckningar medgivit, att slutlikviden 65.000 kronor av den enligt avtalet till markägaren Signe Benjour utgående ersättningen för värdeminskning och intrång finge utbetalas direkt till henne.

Näverkärrs egendom å Härnåset i Bro socken utgör en ålderdomlig landskapstyp med bl.a. en säregen oersättlig kustlövskog. Landskapet ger intryck av en pastoral idyll med lummig grönska av jättelika trädkronor över blommande, fågelrika busksnår och en yppig örtvegetation omgivande gläntor med åker eller betesäng. Strandlinjen består omväxlande av sandstrand, orörda klipphällar och skyddade vikar, lämpliga för bad och friluftsliv, ävensom sankta områden med ett rikt fågelliv. Bevarandet av detta landskap framstår som ett kultur- och naturhistoriskt intresse av första rang.

Jämlikt 5 § naturskyddslagen fridlyser länsstyrelsen därför såsom naturminne fastigheterna Näverkärr 1², 1³ och 1⁴ i Bro socken av Stångenäs kommun.

För det fridlysta området meddelar länsstyrelsen följande föreskrifter:

§ 1.

Nybyggnad - med undantag för byggnader för jordbrukets behov i anslutning till nuvarande gårdsbyggnader - är förbjudet; dock vare fastighetsägaren tillåtet att uppföra en sjöbod å plats, som länsstyrelsen godkänner,

§ 2.

Sten-, grus-, sand- eller snäckskalstäkt är förbjuden. Sten får dock tagas för uppförande av erforderliga grundmurar till byggnader och anläggningar för jordbrukets behov. Grus och sand får tagas i samfällt grustag, beläget delvis inom Näverkärr

§ 3.

Skogsbestånden skola, i vad på fastighetsägarens möjligheter beror, bevaras och skötas så att ovan angivna syfte med fridlysningen säkerställs. Avverkning, gallring och skötsel i övrigt skall ske i samråd med av länsstyrelsen utsedd sakkunnig vid något av landets universitet eller skogshögskolan. Skulle fastighetens ägare ej önska utföra erforderliga gallringsarbeten, tillkommer det stiftelsen att låta utföra sådana arbeten utan kostnad för ägaren.

Plantering eller sådd av gran eller tall får ej ske.

Den skog som är belägen öster om ägofigur 117 å 1922 års lagaskifteskarta skall fredas från betning genom uppsättande av stängsel, som utestänger kreaturen.

Ägofigur 117 får nyttjas till bete på sätt som hitintills skett. Skogsbeståndet skall bibehållas i den ungefärliga omfattning detsamma haft omedelbart före 1959 års torkperiod så att skogssiluetten får en mjuk övergång åker - betesmark - skog - bergsplatå. Då någon självföryngring av beståndet på grund av betning inom området ej är att förvänta, tillkommer det stiftelsen att efter av ovannämnde sakkunnige lämnade anvisningar och i samråd med fastighetsägaren för bibehållandet av skogsbeståndet i ovan angivna omfattning verkställa erforderlig nyplantering av alm och ask samt anbringa skydd kring träden mot betande kreatur. Nu upplöjd del av ägofigur 117 får bibehållas som åker.

Det s.k. alkärret får ej utdikas.

§ 4

För underlättandet av allmänhetens tillträde till naturminnet är det förbjudet att - utöver i § 5 avsett stängsel - uppsätta stängsel annat än för jordbrukets behov.

§ 5

Framdragandet av nya vägar - annat än för jordbrukets behov - är förbjudet.

§6

All slags camping är förbjuden.

§ 7

Obehörig trafik med motorfordon är förbjuden.

§ 8

Det är förbjudet för allmänheten att bryta kvistar, plocka blommor, gräva upp växter, göra upp eld eller medföra lösa hundar.

§ 9

Nedskräpning med glas, papper, plast, avfall eller annat är förbjuden.

§ 10

Huvudförvaltningen av det fridlysta området tillkommer fastigheternas ägare.

Stiftelsen för Västsvenska Fritidsområden har att i övrigt förvalta naturminnet, därvid stiftelsen har att öva tillsyn över området, vidtaga här ovan omförmälda gallrings- och planteringsåtgärder, ombestyr att området utmärkes på sätt här nedan föreskrives ävensom tillse att området hålles i ett städat och värdigt skick.

§ 11

Det fridlysta området skall utmärkas på följande sätt.

Stolpar i 3" x 3" av impregnerat virke, målade i röd färg, skola utsättas i varje vinkel av områdets gräns samt på var hundra meter av gränsen såväl på de ställen, där väg eller större gångstig leder in i området, som vid mera allmänt använda badplatser. Stolparna skola vara ordentligt nedslagna i marken. Stolparna böra i största möjliga utsträckning och alltid, där väg eller större gångstig leder in i området, förses med särskild plastschild, å vilken skola finnas dels karta eller skiss med vägar och stigar inom områden inlagda, dels upplysningar om fridlysningens syfte och omfattning dels ock uppgift om de under §§ 6 - 9 här ovan intagna fridlysningsföreskrifterna.

Slutligen förordnar länsstyrelsen docenten Magnus Fries, Uppsala, att såsom sakkunnig biträda beträffande vården av skogsbestånden å fastigheterna.

Klagan över detta beslut må föras hos Kungl. Maj:t genom besvär, vilka vid äventyr av talans förlust skola hava inkommit till Kungl. Jordbruksdepartementet, om enskild part är klagande, inom tre veckor och om klagan föres av menighet, inom fem veckor från det klaganden fick del därav. Besvären kunna insändas med posten i betalt brev.

På länsstyrelsens vägnar

Bo Hogner

Carl Wellander

Slutligt beslut om naturreservat beträffande delar av fastigheterna Näverkärr 1:5 och 1:6 i Bro socken, Stångenäs kommun

Genom resolution 5.2. 1964 har länsstyrelsen med stöd av 5 § naturskyddslagen såsom naturminne fridlyst fastigheterna Näverkärr 1:2, 1:3 och 1:4 i Bro socken, Stångenäs kommun.

Såsom motivering för fridlysningen har länsstyrelsen anfört följande:

”Näverkärrs egendom å Härnåset i Bro socken utgör en ålderdomlig landskapstyp med bland annat en säregen oersättlig kustlövskog. Landskapet gör intryck av en pastoral idyll med lummig grönska av jättelika trädkronor över blommande, fågelrika busksnår och en yppig örtvegetation omgivande gläntor med åker eller betesäng. Strandlinjen består omväxlande av sandstrand, orörda klipphöllar och skyddade vikar, lämpliga för bad och friluftsliv, ävensom sankta områden med ett rikt fågelliv. Bevarandet av detta landskap framstår som ett kultur- och naturhistoriskt intresse av första rang.”

Det ovan anförda har i huvudsak sin tillämpning även på stora delar av fastigheterna Näverkärr 1:5 och 1:6. Länsstyrelsen har därför upptagit frågan om att förklara delar av fastigheterna Näverkärr 1:5 och 1:6 som naturreservat.

Genom resolution 2.3. 1964 har länsstyrelsen med stöd av 5 och 8 §§ naturskyddslagen i avbidan på fridlysningsärendets slutliga avgörande meddelat förbud mot att inom det område av fastigheterna Näverkärr 1:5 och 1:6, som är beläget öster om en tänkt linje, dragen parallellt med enskilda vägen till Näverkärrs gård på ett avstånd av cirka 100 meter väster om vägen, utan länsstyrelsens tillstånd vidtaga vissa åtgärder, däribland uppförande av byggnad.

Giltighetstiden för nämnda förbud har senast genom länsstyrelsens resolution 25.6.1968 med stöd av 11 § naturvårdslagen förlängts tills vidare intill dess annorlunda förordnades, dock längst till och med 31.8.1969.

Under tiden har överläggningar ägt rum med lagfarna ägare till fastigheterna Näverkärr 1:5 och 1:6 eller ombud för ägarna.

Förhandlingarna har 17.3.1967 lett till en skriftlig överenskommelse mellan länsstyrelsen, å ena, samt ägarna till Näverkärr 1:5 och 1:6, å andra sidan. Överenskommelsen innebär bl a att fastighetsägarna medgiva, att de delar av fastigheterna, som å en överenskommelsen bilagd karta utmärkts med röda begränsningslinjer får förklaras som naturreservat, därvid reservatföreskrifterna skall givas det innehåll, som angivits i överenskommelsen. Någon kontant ersättning för den värdeminskning och det intrång, som genom naturreservatet vållades Näverkärr 1:5 och 1:6 skall icke utgå. I stället skall såsom villkor för

överenskommelsen gälla bl a:

- 1) att byggnadsplan i huvudsaklig överensstämmelse med avtalet närlagd planskiss fastställs,
- 2) att kostnaden för uppgörandet av byggnadsplanen bestrides av kronan,
- 3) att ägarna av Näverkärr 1:5 och 1:6 i vad på dem ankommer medverkar till att byggnadsplanen snarast antages och fastställs,
- 4) att ägarna av Näverkärr 1:5 och 1:6 så snart byggnadsplanen fastställts anhåller om förrättning enligt lagen om enskilda vägar för uttagande och byggande av utfartsväg för fastigheterna Näverkärr 1:5, 1:6, 1:7, 1:8 och 1:9 med den sträckning som angivits å ovannämnda planskiss,
- 5) samt att ägarna av Näverkärr 1:5 och 1:6 i vad på dem ankommer medverkar till att denna utfartsväg snarast anlägges efter det byggnadsplanen fastställts.”

Sedan lantmätaren Claes Mattsson år 1967 upprättat förslag till byggnadsplan i enlighet med vad i bilaga till överenskommelsen skisserats, har denna byggnadsplan fastställts av länsstyrelsen 29.1.1969. Länsstyrelsen har 14.1.1969 meddelat förordnande för lantmätaren Claes Mattsson att verkställa förrättning enligt lagen om enskilda vägar beträffande den i punkt 4) bland villkoren för överenskommelsen omförmälda utfartsvägen.

Yttrande i ärendet har avgivits av statens naturvårdsnämnd. Stångenäs kommunalfullmäktige har vid sammanträde 28.10. 1968 godkänt ovannämnda överenskommelse.

För att bevara den landskapstyp av stort kultur- och naturhistoriskt intresse, som ifrågavarande delar av Näverkärrsområdet representerar, förklarar länsstyrelsen med stöd av 7 § naturvårdslagen såsom naturreservat de delar av fastigheterna Näverkärr 1:5 och 1:6, som å bilagda karta (Bil A) utmärkts med röda begränsningslinjer.

Länsstyrelsen meddelar följande föreskrifter för reservatet.

Reservatföreskrifter för delar av fastigheterna Näverkärr 1:5 och 1:6

A Föreskrifter angående förfogandet över fastigheterna

Det är förbjudet

- 1 att uppföra nybyggnad och anordna upplag annat än för jordbrukets behov
- 2 att bedriva sten-, grus-, sand- eller skalgrustäkt, dock att grus får tagas för husbehov i det samfälllda grustaget
- 3 att plantera eller så gran och tall
- 4 att utan särskilt tillstånd av länsstyrelsen utnyttja den skogbevuxna marken för bete
- 5 att uppsätta stängsel annat än för jordbrukets behov
- 6 att anlägga ny väg med undantag för den å bilagda karta (Bil A) med brun färg markerade vägen
- 7 att anlägga parkeringsplats utöver vad som säges under punkterna 9 och 10.

Härutöver skall beträffande förfoganderätten följande gälla:

- 8 Skogsbestånden skall så långt möjligt bevaras och skötas enligt ovan angivna syfte med naturreservatet. Avverkning, gallring och skötsel skall ske i samråd med av länsstyrelsen utsedd sakkunnig vid något av landets universitet eller skogshögskolan. Skulle fastighetsägare ej vidtaga erforderliga gallringsarbeten, tillkommer det förvaltaren av naturreservatet att låta utföra sådana arbeten utan kostnad för ägaren, varvid avverkade träd får försäljas för täckande av kostnaderna för det utförda arbetet. Nuvarande gränser mellan öppen och skogbevuxen mark skall bibehållas.
- 9 Förvaltaren av reservatet skall äga att inom det område, som närmare angivits å bilagda ritning (Bil B) anlägga för allmänheten avsedd parkeringsplats ävensom att från parkeringsplatsen anlägga gångstigar för allmänheten å östra sidan av den nuvarande vägen till Näverkärns gård.
- 10 Efter avtal med markägarna och delägarna i den under punkt 6 nämnda vägen, skall Stångenäs kommun äga att anlägga för allmänheten avsedd parkeringsplats för högst 20 - 25 bilar inom område, som utmärkts med brun färg och beteckningen P II å bilagda karta (Bil A).

B Föreskrifter gällande den besökande allmänheten

Det är förbjudet

att bryta kvistar, plocka blommor, gräva upp växter eller på annat sätt skada vegetationen
att göra upp eld att medföra lös hund att campa
att obehörigt framföra motorfordon
att skräpa ned med glas, plåt, plast, papper eller annat avfall.

C Vård- och förvaltningsföreskrifter

Området skall förvaltas och vårdas av Stiftelsen för västsvenska fritidsområden, som härvid skall biträdas av särskild av länsstyrelsen utsedd sakkunnig.

Reservatet bör skötas så, att dess nuvarande skyddsvärda karaktär i möjligaste mån bevaras, varvid detaljerade anvisningar kommer att ges i en särskilt uppgjord och av länsstyrelsen fastställd dispositions- och skötselplan.

Skyltar med av länsstyrelsen godkänd text skall uppsättas vid parkeringsplatser och på andra lämpliga platser inom reservatet,

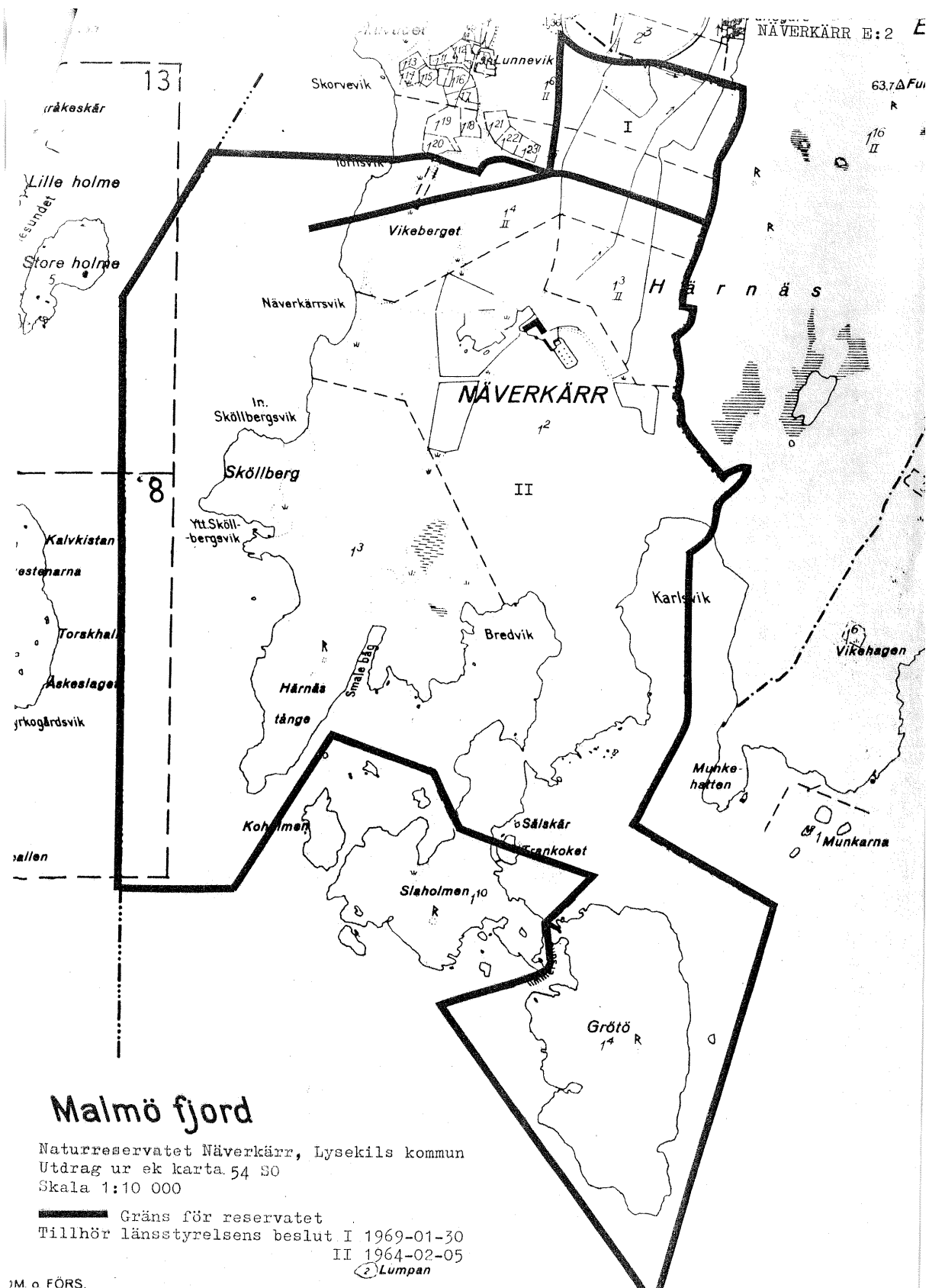
Slutligen förordnar länsstyrelsen docenten Magnus Fries, Skogshögskolan, Stockholm, att såsom sakkunnig biträda beträffande vården av skogsbestånden å fastigheterna.

Klagan över detta beslut må föras hos Kungl Maj:t genom besvär, vilka vid äventyr av talans förlust skall ha inkommit till jordbruksdepartementet, om enskild är klagande inom tre veckor, och om klagan föres av menighet inom fem veckor från det klaganden fått del därav.

På länsstyrelsens vägnar

Erik Axelson

Carl Wellander

LÄNSSTYRELSEN
Göteborgs och Bohus län
Planeringsavdelningen
Naturvårdsenheten

BESLUT
1982-10-12

11.1212-3417-82

Stiftelsen för västsvenska fritidsområden
Folkungagatan 20
411 02 GÖTEBORG

Ändring av reservatföreskrift gällande fastigheterna Näverkärr 1:2, 1:3 och 1:4 inom Näverkärns naturreservat, Lysekils kommun

Stiftelsen för västsvenska fritidsområden har i skrivelse till länsstyrelsen ansökt om ändring av reservatföreskrifterna för Näverkärns naturreservat på sådant sätt att eldning kan tillåtas på av förvaltaren anvisade platser. Vid kontakt med stiftelsen har erfarit att en sådan ändring kan inskränkas till att gälla fastigheterna Näverkärr 1:2, 1:3 och 1:4.

Stiftelsen, som är naturvårdsförvaltare för Näverkärns naturreservat, har samrått med den berörde markägaren, vilken därvid gett sitt samtycke.

Länsstyrelsen har i ärendet samrått med Lysekils kommun.

Länsstyrelsen anser den ansökta. ändringen förenlig med syftet med reservatföreskrifterna..

Länsstyrelsen beslutar att föreskrifterna om eldningsförbud inom Näverkärns naturreservat, fastigheterna Näverkärr 1:2, 1:3, 1:4, gällande den besökande allmänheten ges följande ändrade lydelse:

Det är förbjudet att göra. upp eld annat än på av naturvårdsförvaltaren anvisade platser.

Det ankommer på naturvårdsförvaltaren att utmärka eldplatserna på reservatskyltarna och på annat lämpligt sätt. Eldplatsernas belägenhet bör också framgå av skötselplanen.

Besvär enligt bilaga.

I den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit byrådirektör Carl-Axel Jansson, beslutande, länsassessor Magnus Sandström samt Roland Olin, föredragande.

Carl-Axel Jansson

Roland Olin